Türkiye

Şubat 2025

Suriye'deki gelişmeler gönüllü geri dönüşleri hızlandırmış, kapsamlı ve kapsayıcı yasal çerçevesiyle dünyada uluslararası koruma ihtiyacı içindeki en büyük nüfuslardan birine ev sahipliği yapan Türkiye'den Ocak 2025 itibarıyla yaklaşık 81.600 kişi gönüllü geri dönmüştür.

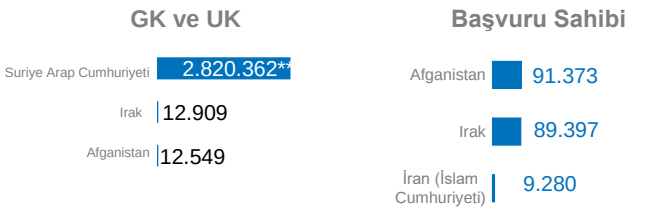
UNHCR hükümete sağladığı desteğin yanında sivil toplum kuruluşlarıyla ve birçok paydaşla iş birliği içinde uluslararası koruma, kapsayıcılık, gönüllü geri dönüş ve diğer çözümlere erişim ve sosyal uyumun güçlendirilmesi için çalışmalar yürütmektedir.

Sosyal hizmetlere erişimi artırmaya dönük sorumluluk paylaşımı öncelikli alanlardan biri olmayı sürdürürken farklı alanlara yönlendirilen esnek fonlar yeniden yerleştirme ve tamamlayıcı yollarla desteklenmeye devam etmektedir.

NÜFUS İSTATİSTİKLERİ (2024 ortası)*

Geçici koruma (GK) altındaki Suriyeliler	**2,82 milyon****
Uluslararası koruma (UK) başvuru ve statü sahipleri	**230.250***

Başlıca Menşe Ülkeler*

** UNHCR 2024 Yıl Ortası İstatistik Raporu ve UNHCR Veri Arama Platformu*

*** Şubat 2025 resmî verileri - www.goc.gov.tr*

Sosyoekonomik Hayata Katılım

Yükseköğretime Erişim

UNHCR, DAFI bursları ve yükseköğretim nakdi yardımlarıyla uluslararası koruma kapsamındaki üniversite öğrencilerine doğrudan destek sağlamakta ve Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığıyla (YTB) iş birliği içinde Suriyeli öğrencilerin yükseköğretime erişimini kolaylaştırmaktadır. 2024 yılında 1.792 öğrenci DAFI bursu, 675 öğrenciyse yükseköğretim nakdi yardımı almıştır.

İşgücü Piyasasına Erişim

UNHCR, işgücü piyasasına erişimdeki sorunların çözümü için kamu kurumlarıyla, belediyelerle ve sivil toplum kuruluşlarıyla iş birlikleri yapmaktadır. İŞKUR, Ankara Büyükşehir Belediyesi ve Gaziantep Ticaret Odası ile birlikte ev sahibi ve yabancı topluma kariyer danışmanlığı, eşleştirme, kapasite geliştirme ve işbaşı eğitim hizmetleri verilmektedir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığıyla birlikte çalışma izni süreçleri ve yasal haklarla ilgili bilgilendirme toplantıları düzenlenmektedir. 2024 yılında 26.650 kişi geçim ve ekonomiye katılımla ilgili yardım programlarından faydalanmıştır. Özel sektörde sürdürülebilir iş fırsatları oluşturmak amacıyla UNHCR – IFC Ortak İnisiyatifi üzerinden Uluslararası Finans Kurumu (IFC) ile iş birliği olanakları konusunda çalışmalar yapılmaktadır.

TEMEL FAALİYET ALANLARI

UNHCR, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde gönüllü geri dönüşleri ve sınır geçişlerini takip etmenin yanında 1,5 milyon depremzedeye ihtiyaçlarına göre barınma imkânları, temel ihtiyaç malzemeleri, hukuki danışmanlık ve nakdi yardım sağlamakta ve koruma izleme faaliyetleri yürütmektedir.

UNHCR ve ortakları, Marmara Bölgesi'nde çoğu kentte olmak üzere, uluslararası koruma ihtiyacı içindeki 800.000 kişinin hizmetlere erişimine, kendi kendine yetebilirliğine ve sosyal uyumuna katkı sağlamak üzere çalışmalarını sürdürmektedir. Batı kara sınırlarında yakalananlara hukuki danışmanlık sağlanarak illerde ve İstanbul Havalimanı'nda gönüllü geri dönüşler takip edilmektedir.

Ege ve Batı Akdeniz'de çoğu kentlerde yaşayan 210.000 kişinin koruma hak ve hizmetlerinden faydalanması sağlanırken deniz sınırlarında durdurulan veya kurtarılan kişilere ortaklar aracılığıyla yardım ve yönlendirme hizmetleri verilmektedir. Bu bölgelerde de gönüllü geri dönüşler izlenmektedir.

İç Anadolu, Doğu Anadolu ve Karadeniz bölgelerinde 630.000 kişinin hak ve hizmetlere erişimi desteklenerek gönüllü geri dönüşler takip edilmektedir.

BM Mülteciler Yüksek Komiseri Filippo Grandi, Türkiye'ye desteğin devam edeceğini açıkladı

Yüksek Komiser Grandi, bölgeye ziyaretinde Hatay'da gönüllü geri dönüşlerin yapıldığı Cilvegözü (Bab el-Hava) sınır kapısını ziyaret etti. Göç İdaresi Başkanı Atilla Toros'un eşlik ettiği Grandi, yıllarını yurtdışından uzakta geçirdikten sonra evlerine dönmeye hazırlanan Suriyelilerle görüştü.

Haberin devamını buradan okuyabilirsiniz.

Öncelikli Alanlar

- UNHCR, İçişleri Bakanlığına bağlı Göç İdaresi Başkanlığı ve İl Göç İdaresi Müdürlükleriyle yakın çalışmalar yürüterek uluslararası koruma ihtiyacı içindeki kişilerin **adil ve etkili koruma prosedürlerine** ve uygun standartlar ile usulî güvencelere erişimi için savunuculuk yapmaktadır.
- UNHCR, gönüllü geri dönüş işlemlerinde **kapasite artışı,** dönüş sürecinde **hassas durumdaki kişilere destek, geri dönüş planlamasında koruma standartlarına uyulması** ve hesap verebilirlik konularında hükümetle çalışmalar yürütmektedir. UNHCR, gönüllü geri dönüş izleme faaliyetlerini 12 il, 4 kara sınırı ve İstanbul Havalimanı'nı kapsayacak şekilde genişletmiştir.
- UNHCR, **koruma hizmetlerine erişimi güçlendirmek** üzere İGİM'lerdeki Koruma Masalarında özel ihtiyaç sahiplerinin tespit ve yönlendirme süreçlerine katkı sağlamaktadır. Ayrıca uluslararası koruma başvuru ve statü sahipleriyle ilgili tespit ve yönlendirme faaliyetlerinde ortaklarını destekleyerek koruma hizmetleri çerçevesinde nakdi yardımlar yapmakta, koruma alanında danışmanlık hizmetleri vermekte ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığıyla birlikte sosyal hizmetler sunmaktadır.
- UNHCR, en hassas grupların **yeniden yerleştirme süreçlerini** hızlandırmaktadır. 2024 yılında 10.542 Suriyeli, 3.247 Afgan ve 451 İranlı olmak üzere 14.400 kişinin dosyası sunulmuştur. 6.978 Suriyeli, 2.599 Afgan ve 963 Iraklı olmak üzere toplam 10.650 kişi üçüncü ülkelere yerleştirilmiştir. UNHCR, iş, eğitim, aile birleşimi ve özel sponsorluklarla tamamlayıcı çözümlerde de destek sağlamaktadır.
- UNHCR, özel ihtiyaçların karşılanabilmesi ve sosyal uyumun sağlanabilmesi için ulusal kurumlara ve sivil toplum kuruluşlarına operasyonel ve teknik **kapasite geliştirme** desteği vermektedir. UNHCR'ın ortakları yerel STK'lar ve yabancı kuruluşlarla kapasite geliştirme çalışmaları yaparken acil ihtiyaçları karşılamak ve erişim kapsamını genişletmek için UNHCR ile koordinasyon toplantıları düzenlemektedir.
- **Türkiye'de ve uluslararası platformda özel sektörle** finansman ve ortaklık görüşmeleri yapılarak koruma sağlanmaya ve uzun süreli iş imkânları yaratılmaya çalışılmaktadır. **UNHCR-Uluslararası Finans Kurumu (IFC) Ortak İnisiyatifi** aracılığıyla ev sahibi ve yabancı toplumun ekonomiye katılımı ve direnci artırılmaya çalışılmaktadır.
- Gençlik ve Spor Bakanlığı ve diğer paydaşlarla birlikte yürütülen **spor yoluyla korumayı destekleme** faaliyetleri çerçevesinde sosyal uyuma katkı sağlanmaktadır.
- Kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve BM Türkiye Ekibi iyi uygulama örnekleri sergilemektedir. Paylaşılan iyi uygulama örneklerinin listesi UNHCR Türkiye İyi Uygulama Portalı'nda bulunmaktadır.

Ortaklarla İş Birliği

- UNHCR, geçici ve uluslararası koruma kapsamındaki kişilerin ulusal sistemlere katılımı, çözüme erişimi ve sosyal uyumu konularında yerel ve ulusal makamlar, kamu kurum ve kuruluşları, STK'lar, donörler, insani yardım ve kalkınma ajansları, özel sektör, uluslararası finans kuruluşları, akademi, medya, uluslararası koruma ihtiyacı içindeki kişilere ve yerel toplumla ortak çalışmalar yürütmektedir. UNCT ile yakın çalışmaların yanında BM Mukim Koordinatörlüğüne insan kaynakları ve finans desteği sağlanmaktadır.
- UNHCR, 2025 yılında 10 yerel ortakla yaptığı **iş birliği anlaşmaları** çerçevesinde müdahale kapasitesini artırmaya devam etmektedir.
- UNHCR, Suriye bölgesel koordinasyon platformu **Bölgesel Mülteci ve Dayanıklılık Planı'nın** eş liderliğini yürütmektedir. Bu kapsamda Koruma ve Temel İhtiyaçlar sektörlerine ve Bilgi Yönetimi Çalışma Grubu'na başkanlık etmektedir. BM Sürdürülebilir Kalkınma İşbirliği Çerçevesi bünyesinde Uluslararası Koruma ve Göç sonuç grubunun da eş başkanlığını yapmaktadır.

Vatansızlık

- Türkiye, 1951 BM Vatansızlık Sözleşmesi'ne taraftır. UNHCR ve Göç İdaresi Başkanlığı, 2020 yılında vatansızlık statüsünü belirleme prosedürleriyle ilgili standart çalışma usullerini geliştirmiştir. TürkStat verilerine göre 2024 sonu itibarıyla Türkiye'de 420 kişi vatansız olarak hayatını sürdürmektedir.

UNHCR Türkiye Operasyonu

Personel:

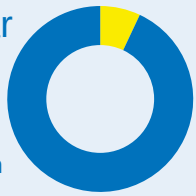
306 Türk personel
40 Yabancı personel

Ofisler:

1 Ülke Ofisi / Ankara
3 Saha Ofisi: Ankara, İzmir, İstanbul
1 Bölge Ofisi / Gaziantep
4 Saha Birimi: Hatay/Adana, Şanlıurfa, Edirne ve Van
3 Yeniden Yerleştirme Merkezi: Ankara, İstanbul, Gaziantep

Finansal Tablo (31 Ocak 2025)

Finansman gereksinimi
280 milyon dolar

Finanse edilen %7
20,9 milyon dolar

Finansman açığı %93
259,1 milyon dolar

UNHCR olarak 2024 ve 2025 yıllarındaki desteklerinden ötürü önde gelen donör devletlere teşekkürlerimizi sunarız:

Almanya | Avrupa Birliği | Avustralya | Belçika | Birleşik Krallık | Danimarka | Finlandiya | Fransa | Hollanda | İrlanda | İsveç | İsviçre | Kore Cumhuriyeti | Norveç |

Ayrıca özel sektöre ve şahıslara da değerli katkılarından dolayı teşekkür ederiz.